

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 24C/97/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113208960
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Čisovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7113208960.8

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I sudkyňou Mgr.Zuzanou Čisovskou vo veci navrhovateľky: V. Š., G.. XX.X.XXXX, E. K. G., L. Č..XX/X, zastúpenej: JUDr.Emília Širotníková, advokátka, so sídlom v Trebišove, M.R.Štefánika 3197/32 proti odporcovi: T..M. Š., G..XX.XX.XXXX, K. Z. C., K. X, zastúpenému: JUDr.Melánia Kvietková, advokátka, so sídlom v Košiciach, Tomášikova 35, v konaní o určenie výživného na plnoleté dieťa, takto

r o z h o d o l :

Odporca je povinný platiť výživné na navrhovateľku od 1.1.2015 do 31.1.2015 vo výške 290,- EUR do 15. dňa tohto mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

Odporca je povinný platiť výživné na navrhovateľku za obdobie od 1.2.2015 do 31.8.2015 vo výške 190,- EUR, vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

Odporca je povinný platiť výživné na navrhovateľku počnúc od 1.9.2015 do budúca vo výške 290,- EUR, vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

Určuje dlžné výživné za obdobie od 1.1.2015 do 29.2.2016 vo výške 2.160,- EUR, ktoré je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Navrhovateľke náhradu trov konania proti odporcovi nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 17.4.2013 domáhala, aby súd zaviazal odporcu prispievať na jej výživu sumou vo výške 300 EUR mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom podania návrhu na začatie konania. Návrh odôvodnila skutočnosťami, že s odporcom, svojim otcom, nežije v spoločnej domácnosti od roku 2009, kedy sa presťahovala k babke z dôvodu nezhôd v domácnosti otca a jeho novej partnerky. V roku 2012, po ukončení stredoškolského štúdia, nastúpila na štúdium Vysokiej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv.Alžbety v Bratislave. V čase podania návrhu jej odporca prispieval výživným vo výške 150 EUR, ktoré však zďaleka nepokrýva jej výdavky a nezohľadňuje ani príjem odporcu. Od septembra 2013 si vyživovaciu povinnosť prestal plniť.

Vo veci samej súd rozhodol rozsudkom č.k.24 C 97/2013-136 zo dňa 18.9.2014 tak, že počnúc od 17.4.2013 do budúca zaviazal odporcu prispievať na výživu navrhovateľky sumou 290 EUR mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci vopred a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Zároveň zaviazal odporcu zaplatiť dlžné výživné, ktoré vzniklo za obdobie od 17.4.2013 do 30.9.2014 vo výške 4.315,33 EUR v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Voči citovanému rozsudku podal odporca odvolanie. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k.8 Co 1/2015-200 zo dňa 27.5.2015 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o výživnom vo výške 290 EUR mesačne za obdobie od 17.4.2013 do 31.12.2014, ako aj vo výroku o dlžnom výživnom potvrdil. Rozsudok vo výroku o výživnom od 1.1.2015 do budúcnosti odvolací súd zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že po vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa, počas odvolacieho konania nastali nové skutočnosti (strata zamestnania odporcu), ktorými sa súd objektívne zaoberať nemohol a ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie o výške výživného za obdobie po 1.1.2015.

Rozsudok vo výroku o výživnom vo výške 290 EUR mesačne za obdobie od 17.4.2013 do 31.12.2014, ako aj o dlžnom výživnom nadobudli právoplatnosť 17.8.2015.

Navrhovateľka dňa 23.9.2015 podala návrh, ktorým žiadala, aby súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým uloží odporcovi povinnosť prispievať na jej výživu sumou 150,- EUR mesačne až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Uznesením č.k. 24C/97/2013-213 zo dňa 28.9.2015 súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel a zaviazal odporcu platiť výživné na navrhovateľku vo výške 150,- EUR mesačne vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred.

Odporca voči uzneseniu podal odvolanie.

Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 7Co/59/2015-259 zo dňa 13.1.2016 uznesenie súdu potvrdil. Z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach vyplýva, že navrhovateľka podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu, že od augusta 2015 jej odporca prestal prispievať na výživu, v dôsledku čoho je jej výživa vážne ohrozená, keďže nemá dostatok finančných prostriedkov na uhrádzanie svojich odôvodnených potrieb, najmä v súvislosti s prípravou na budúce povolanie, ale taktiež základných výdavkov na bývanie, stravu a potrebné lieky. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že navrhovateľka je študentkou denného magisterského štúdia Vysokiej školy zdravotníctva a sociálnej práce v Bratislave, preto je nútená platiť si okrem školného aj ubytovanie v mieste štúdia, pričom okrem občasného príjmu z brigádnickej činnosti nemá žiaden trvalý príjem, ktorým by si dokázala pokryť svoje nevyhnutné výdavky. Je teda svojou výživou odkázaná na odporcu, ktorý však okrem platenia výživného žiadnym spôsobom nezabezpečuje osobnú starostlivosť o ňu, keďže navrhovateľka po návrate zo školy býva u svojej babky. Odvolací súd pritom považoval za potrebné zdôrazniť, že navrhovateľka je polosirota a okrem odporcu nemá nikoho, kto by dopĺňal jej zdroj výživy. Podľa názoru odvolacieho súdu výživné určené v predbežnom opatrení vo výške 150,- EUR zodpovedá výživnému určenému len v nevyhnutnej miere a to vzhľadom na životnú situáciu navrhovateľky a jej každodenné výdavky. Pokiaľ odporca v odvolaní namietal, že navrhovateľke vyplatil 4.100,- EUR, odvolací súd uviedol, že sa jedná o sumu dlžného výživného, na úhradu ktorého bol zaviazaný právoplatným rozsudkom vo veci samej, pričom ide o výživné, ktoré už malo byť uhradené a malo slúžiť na zabezpečenie výživy navrhovateľky v období od 17.4.2013 do 30.9.2014. Preto túto skutočnosť nemožno zohľadniť pri rozhodovaní o určení výživného pre navrhovateľku za obdobie od 1.1.2015.

Predmetom ďalšieho konania po vrátení veci odvolacím súdom bolo určenie výživného za obdobie od 1.1.2015 do budúcnosti.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením listinných dokladov a na základe týchto dôkazných prostriedkov ustálil skutkový stav vo veci.

Z listu Technickej univerzity v Košiciach, Leteckej fakulty zo dňa 1.12.2014 súd zistil, že zamestnávateľ oznámil odporcovi, že v zmysle dohody o zmene pracovných podmienok č. 94-109001/15-2012 zo dňa 6.12.2012 mu v súlade s § 71 ods. 1 Zák. práce dňom 31.12.2014 končí pracovný pomer.

Z dohody o zmene pracovných podmienok zo dňa 6.12.2012 súd zistil, že pracovný pomer odporcu, ktorý vznikol na základe pracovnej zmluvy č. 67-55904/5-07 zo dňa 28.9.2007 u zamestnávateľa Technická

univerzita v Košiciach, Letná 9, Košice na výkon práce vo verejnom záujme, sa s účinnosťou od 1.1.2013 zmenil na dobu určitú, do 31.12.2014.

Z opisu mzdového listu odporcu súd zistil, že v pracovnom pomere na Technickej univerzite v Košiciach za obdobie od 1.2.2014 do 31.12.2014, teda do skončenia pracovného pomeru, dosahoval priemerný mesačný čistý príjem vo výške 644,86 EUR.

Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 14.1.2015 súd zistil, že odporca bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 1.1.2015.

Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 14.8.2015 súd zistil, že odporca bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie z dôvodu, že dňa 10.8.2015 mu vznikol pracovný pomer u zamestnávateľa A. W. C. O. X Z. C..

Z pracovnej zmluvy uzavretej dňa 11.6.2015 súd zistil, že odporcovi vznikol pracovný pomer u zamestnávateľa A. W. C. O. X, A. A. Z. C., C. O. X. Pracovný pomer bol uzavretý na dobu neurčitú, s dňom nástupu do práce 5.8.2015, s miestom výkonu práce v sídle zamestnávateľa a dohodnutým druhom práce: učiteľ predmetu informatika a fyzika a správca počítačovej siete. Zamestnávateľ priznal odporcovi mesačnú základnú mzdu vo výške 643,50 EUR. Výplatný termín bol určený na tridsiateho, najneskôr k poslednému dňu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý bolo vyúčtovanie mzdy vykonané.

Zo zhodných výpovedí oboch účastníkov konania, ako aj z predložených poštových poukazov a výpisov z peňažného ústavu súd zistil, že v rozhodnom období od 1.1.2015 odporca zaplatil navrhovateľke titulom výživného 8 x sumu 150,- EUR, za každý mesiac od januára do augusta 2015 a dňa 14.9.2015 jej zaplatil sumu 4.100,- EUR.

Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 4.2.2015 súd zistil, že odporcovi bol priznaný nárok na dávku v nezamestnanosti vo výške 50 % denného vymeriavacieho základu 29,1591 EUR, od 1.1.2015, na obdobie 6 mesiacov.

Zo správy Sociálnej poisťovne súd zistil, že odporca bol evidovaný ako poberateľ dávky v nezamestnanosti od 1.1.2015 do 30.6.2015 vo výške 14,57955 EUR na kalendárny deň. Nebol evidovaný ako poberateľ dôchodku. Za šesť mesiacov evidencie na úrade práce, t.j. 181 dní, teda bolo odporcovi vyplatených 2.638,90 EUR, t.j. v priemere mesačne 439,82 EUR.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice súd zistil, že odporca bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 1.1.2015 do 9.8.2015. Dňa 10.8.2015 bol vyradený z dôvodu vzniku pracovného pomeru. Nepoberal pomoc v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky.

Odporca vypovedal, že jeho priemerná mesačná čistá mzda u nového zamestnávateľa je za obdobie od augusta 2015 do novembra 2015 vo výške 480,- EUR mesačne. Výška jeho výsluhového dôchodku ostala nezmenená, t.j. 486,82 EUR. Uvedenú skutočnosť súd zistil aj z predloženého rozhodnutia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 18.6.2015. Odporca ďalej vypovedal, že dávky v nezamestnanosti mu boli vyplácané mesačne pozadu; prvú dávku mu teda vyplátili vo februári 2015. Odporca prízvukoval, že nevlastní motorové vozidlo a jeho manželka je nezamestnaná. Potvrdil, že od septembra 2015 do času rozhodovania súdu výživné na navrhovateľku neplatil.

Z opisu mzdového listu odporcu u nového zamestnávateľa A. W. C. O. X za obdobie od vzniku pracovného pomeru, teda od augusta 2015 do decembra 2015, súd zistil, že jeho priemerný mesačný čistý príjem bol vo výške 751,60 EUR. Odporca namietal, že uvedený príjem nepredstavuje len príjem z pracovného pomeru, ale aj príjem z práce navyše, z osobitných dohôd, ktoré uzatvoril. Ide teda o jeho zvýšené úsilie, ktoré vynakladá z dôvodu, že je zadlžený. Žiadal, aby súd na príjem plynúci z tohto zvýšeného úsilia pri určení výživného neprihliadal.

Navrhovateľka vypovedala, že jej pomery ostali rovnaké, tak ako ich konštatoval súd v pôvodnom rozsudku. Navrhovateľka predložila doklady o zaplatení školného na zimný semester 2015/2016 vo výške 468,50 EUR a vo výške 13,- EUR za ISIC kartu. Obe sumy boli zaplatené vkladom hotovosti

na účet vysokej školy dňa 1.9.2015. Navrhovateľka uviedla, že zaplatené školné predstavuje zníženú zvyhodnenú platbu z dôvodu, že študovala s výborným prospechom a skúšku zložila s predstihom. Podľa smernice poplatkov je totiž riadna výška školného bez zvyhodnenia 490,- EUR.

Podľa ust. § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, v znení neskorších právnych predpisov, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopností, možností a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Podľa ust. § 65 ods.3 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa ust. § 75 ods.1,2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa ust. § 77 ods.1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania.

Podľa ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Ako už súd uviedol vyššie, predmetom tohto konania bolo rozhodovanie o výživnom za obdobie od 1.1.2015 do budúcnosti.

Súd vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania jednotlivo ako aj vo vzájomnej súvislosti a s použitím vyššie citovaných zákonných ustanovení dospel k záveru, že nárok navrhovateľky na určenie výživného aj za uvedené obdobie je dôvodný, pretože navrhovateľka v rozhodnom období nebola schopná sama sa živiť, keďže po absolvovaní strednej školy kontinuálne riadne pokračovala v štúdiu na vysokej škole a bola odkázaná výživou na svojich rodičov, resp. v danom prípade len na odporcu, svojho otca, pretože jej matka umrela, keď mala 9 rokov. Nebolo zistené, že by navrhovateľka v uvedenom období disponovala takým pravidelným zdrojom príjmu, z ktorého by mohla samostatne uspokojovať svoje potreby.

Pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti otca súd prihliadal predovšetkým na základné kritériá, vymedzené v ustanovení § 75 ods.1 Zákona o rodine, ktorými sú v prvom rade odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery na strane povinného, v danom prípade otca.

Medzi odôvodnené potreby dieťaťa patrí výživa vo vlastnom zmysle slova a to jeho hmotné potreby, ako je strava, šatstvo, bielizeň, obuv, hygienické potreby, riešenie bytovej otázky, ale aj kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom, ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Pri ustálení základu skutkového stavu súd vychádzal aj z výsledkov dokazovania, ktoré vykonal v pôvodnom konaní vo vzťahu k určaniu výživného za predchádzajúce obdobie, t.j. za obdobie od 17.4.2013 do 31.12.2014 a na tieto v plnom rozsahu odkazuje.

Z výsledkov dokazovania, zhrnutých v odôvodnení právoplatného rozsudku č.k.24 C 97/2013-136 zo dňa 18.9.2014 vyplýva, že výživné vo výške 290 EUR mesačne za obdobie predchádzajúce 1.januáru 2015, je primerané nákladom, potrebným na uspokojovanie odôvodnených potrieb navrhovateľky, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom odporcu. Súd pri rozhodovaní prihliadol najmä na skutočnosti, že v osobe navrhovateľky ide o plnoletú ženu vo veku 24 rokov, študujúcu na vysokej škole. V rozhodnom období, od 17.4.2013 do 31.8.2013 bola navrhovateľka študentkou 1.ročníka, v období od 1.9.2013 do 31.8.2014 študentkou 2.ročníka a v období od 1.9.2014 do 31.8.2015 študentkou 3.ročníka Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv.Alžbety v Bratislave a to dennej formy bakalárskeho štúdia v odbore sociálna práca. V súčasnosti v štúdiu kontinuálne pokračuje, je študentkou 4.ročníka vysokej školy. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že náklady navrhovateľky len na zaplatenie školného a ubytovania v mieste štúdia činia v priemere mesačne 206 EUR (670 EUR školné + 1.800 EUR ubytovanie = 2470 EUR : 12 mesiacov). Po prirátaní ďalších nevyhnutných nákladov (mesačník na cestovanie prostriedkami MHD, internet, lieky) tieto činia v priemere mesačne 265,98 EUR. Uvedená suma však nezahŕňa ďalšie životné náklady ako stravu, telefón, cestovné do školy z miesta bydliska a späť, oblečenie, obuv, hygienické potreby, školské potreby, náklady na kultúrne vyžitie. Zvýšené náklady súvisiace so zdravotným stavom mal súd za preukázané z lekárskej správy. Navrhovateľka trpí viacerými zdravotnými problémami. Od detstva atopickým syndrómom a ekzémami - lieči sa na alergológii a kožnej ambulancii, pre očný glaukóm na očnej ambulancii, neurologickým vyšetrením bola potvrdená migréna. Pre opakovaný kolapsový stav bola vyšetrená v odborných ambulanciách; posledný kolapsový stav mala v októbri 2013. Pre nepravidelný menštruačný cyklus je liečená aj v gynekologickej ambulancii; bola jej dlhodobo nasadená antikoncepcia. Navrhovateľka teda užíva antikoncepciu nie z dôvodu zabránenia počatia dieťaťa (čo je inak potrebné vzhľadom na vek a vyspelosť považovať za prejav zodpovedného prístupu k tejto stránke života), ale antikoncepcia je u nej indikovaná zo zdravotného hľadiska.

Čo sa týka príjmu navrhovateľky, táto poberá sirotsky dôchodok vo výške 155 EUR mesačne. Nespornou skutočnosťou bolo, že v júni 2013 navrhovateľka obdržala sumu 14.500 EUR za predaj trojizbového bytu nachádzajúceho sa v Košiciach na ulici K. G.Ď. Č..X, ktorý bol v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania; navrhovateľka vlastnila podiel vo veľkosti 1 v pomere k celku. Skutočnosť, že navrhovateľka bola vlastníčkou podielu na nehnuteľnosti, resp. že je bola vyplatená hodnota tohto podielu, ktorý získala titulom dedenia po svojej matke, nezavaruje otca plnenia vyživovacej povinnosti. V tejto súvislosti je totiž potrebné poukázať na okolnosti posudzovanej veci. Navrhovateľka má už len jedného rodiča, odporcu. Navrhovateľka u odporcu nebýva (ani počas návratov zo školy; býva u starej mamy). Odporca sa teda výkonom reálnej osobnej starostlivosti resp. starostlivosti o spoločne zdieľanú domácnosť (ktorá sa považuje za čiastočnú kompenzáciu plnenia vyživovacej povinnosti) na plnení vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke nepodieľa. Takéto zázemie, obvyklé u detí, ktoré majú oboch rodičov, navrhovateľka postráda. Vyživovacia povinnosť, ktorú by inak voči navrhovateľke mala jej matka, len čiastočne do istej miery nahrádza sirotsky dôchodok. Jej celková životná situácia je teda vo všeobecnosti, v porovnaní s inými deťmi s oboma žijúcimi rodičmi, nepochybne ťažšia. Za takýchto okolností príjem, ktorý navrhovateľka dostala titulom dedenia po nebohej matke, vo svojej podstate nahrádza plnenie, ktoré by navrhovateľka od nej dostala. Podľa názoru súdu by takýto príjem mal slúžiť najmä ako určitá záruka resp. zdroj pre zabezpečenie budúcnosti, napr. na riešenie jej bytovej otázky po skončení vysokej školy. V žiadnom prípade tento príjem nemožno považovať za kompenzáciu výživného, ktoré je povinný platiť odporca.

Čo sa týka pomerov na strane navrhovateľky, od posledného rozhodnutia k zmene nedošlo.

Čo sa týka schopností, možností a majetkových pomerov na strane otca, ako ďalšieho kritéria pre určenie rozsahu výživného, súd mal za preukázané, že odporca mal v čase pôvodného rozhodovania o určeni výživného (rozsudok zo dňa 18.9.2014) pravidelný príjem z výsluhového dôchodku vo výške 486,34 EUR a zo mzdy z pracovného pomeru vo výške 675,28 EUR, spolu vo výške 1.161,62 EUR mesačne. Súd pôvodne pri rozhodovaní prihliadol aj na skutočnosti, že odporca je ženatý a má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletej K., ktorá mala v rozhodnom období 10,5 -12 rokov a bola žiačkou 4. a 5. ročníka základnej školy a v čase rozhodovania podľa tvrdenia odporcu žiačkou 1.ročníka

osemročného gymnázia. Jeho náklady na uspokojenie bytovej otázky - býva v 3-izbovom byte na K. ul. v C. (ktorý má v spoločnom vlastníctve s manželkou) spolu s manželkou a maloletou dcérou, činia 224 EUR mesačne. Predmetný byt kúpil v auguste 2013 za hypotekárny úver, poskytnutý vo výške 72.000 EUR. Odporca úver spláca po 389 EUR mesačne. Súd pri rozhodovaní prihliadol aj na ďalší príjem odporcu, ktorý v máji 2013 získal predajom spoluvlastníckeho podielu k bytu na K. G., vo výške vyše 43.500 EUR. Tento príjem totiž, ako sám uviedol, navrhovateľ použil na splatenie úverov, ktoré si vzal ešte v minulosti na rekonštrukciu bytu, na kúpu motorového vozidla a na celkové vykrytie životných nákladov. Z ustálenej súdnej praxe je však zrejmé, že pri výpočte výživného sa splátky úverov, leasingu a hypoték, ktoré povinný rodič pravidelne platí, nezohľadňujú. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporca na splátkovej karte QUATRO zaplatil 896,24 EUR, na bankomatke QUATRO 750 EUR, na kreditnej karte CETELEM 1.453,43 EUR, vo vzťahu k Prima banke Slovensko 7.924,36 EUR a vo vzťahu k Poštovej banke, a.s. 13.909,11 EUR, spolu teda na úveroch zaplatil cca 25.000,-EUR. Z ostávajúcej sumy, získanej predajom bytu vo výške cca 18.500 EUR kúpil v auguste 2013 motorové vozidlo Škoda Combi za kúpnu cenu 8.900 EUR. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že aj po zohľadnení úverov a kúpy motorového vozidla, odporcovi ostala k dispozícii z príjmu z predaja bytu ešte suma vo výške 9.600 EUR.

Čo sa týka zmeny pomerov na strane odporcu v období od 1.1.2015, vykonaným dokazovaním mal súd nesporne za preukázané, že dňa 31.12.2014 sa z objektívnych dôvodov skončil jeho pracovný pomer na Technickej univerzite v Košiciach. Od 1.1.2015 do 5.8.2015 bol odporca nezamestnaný. Od 5.8.2015 (dohodnutý deň nástupu do práce) mu vznikol pracovný pomer u zamestnávateľa A. W. C. O. X v C., kde pracuje až doposiaľ.

Je teda zrejmé, že v roku 2015 došlo na určitý čas k čiastočnému poklesu pravidelného príjmu odporcu z pracovnej činnosti. Keďže v januári 2015 odporcovi prislúchala ešte mzda z pracovného pomeru za mesiac december 2014, k reálnemu poklesu jeho príjmu došlo až vo februári 2015, kedy mu bola vyplatená prvá dávka v nezamestnanosti (za mesiac január 2015). Uvedený stav (pokles príjmu) trval 7 mesiacov, t.j. od 1.2.2015 až do augusta 2015, kedy odporca nastúpil do zamestnania, pretože prvý krát mu bola mzda u nového zamestnávateľa vyplatená v septembri 2015.

V mesiaci január 2015 mal teda odporca pravidelný príjem v rovnakom rozsahu ako podľa pôvodného rozsudku, t.j. z výsluhového dôchodku vo výške 486,34 EUR a zo mzdy z pracovného pomeru v priemere mesačne vo výške 675,28 EUR, spolu vo výške 1.161,62 EUR mesačne.

V období od 1.1.2015 do 31.7.2015 tvorili príjem odporcu dávky v nezamestnanosti v priemere mesačne vo výške 439,82 EUR, ako aj výsluhový dôchodok vo výške 486,82 EUR, spolu vo výške 926,64 EUR mesačne. V tomto období teda došlo k poklesu jeho príjmu v priemere o 235 EUR mesačne. V mesiaci august 2015 mal príjem len z výsluhového dôchodku vo výške 486,82 EUR.

V období od 1.9.2015 až do času rozhodovania mal odporca priemerný mesačný čistý príjem z pracovného pomeru vo výške 751 EUR a z výsluhového dôchodku vo výške 486,82 EUR, t.j. spolu vo výške 1.237,82 EUR mesačne. Priemerný mesačný čistý príjem od uvedeného času je teda o 76 EUR vyšší ako v období pred 1.1.2015.

Zhrnúc vyššie uvedené, súd pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu v rozhodnom období určil tri obdobia.

Za obdobie od 1.1.2015 do 31.1.2015 určil výživné v pôvodnom rozsahu 290 EUR, pretože v tomto čase ešte k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, nedošlo.

Za obdobie od 1.2.2015 do 31.8.2015 súd určil výživné vo výške 190 EUR mesačne, t.j. nižšie o 100 EUR mesačne, pretože pravidelný mesačný príjem odporcu klesol v priemere mesačne o 235 EUR (v období od 1.2.2015 do 31.7.2015) a v mesiaci august 2015 mal príjem len z výsluhového dôchodku vo výške 486,82 EUR.

V období od 1.9.2015 až do času rozhodovania mal odporca opäť príjem v pôvodnom rozsahu, dokonca v priemere mesačne o 76 EUR vyšší, preto súd určil výživné v pôvodnom rozsahu vo výške 290 EUR mesačne.

V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol.

Súd pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov odporcu prihliadal aj na všetky okolnosti, na ktoré už poukázal pri odôvodňovaní pôvodného rozsudku. To, že námietky odporcu nie sú relevantné, vyplýva aj z odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu, ktorý uviedol, že súd prvého stupňa sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal s námietkami odporcu uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili aj jeho obranu už v priebehu konania na súde prvého stupňa a odporca ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie vo veci samej. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa dodal, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného, ktoré nie je nevyhnuté vynaložiť. Tvrdenie odporcu, že určené výživné znevýhodňuje jeho mladšiu dcéru a manželku, neobstoí, pretože jeho manželka je dospelá osoba, ktorá ukončila sústavnú prípravu na povolanie, jej životné potreby sú ustálené, má vybudované rodinné zázemie, má dostatočné schopnosti a možnosti, ktoré jej umožňujú zamestnať sa a dosahovať príjem. Mladšia dcéra odporcu má na rozdiel od navrhovateľky oboch rodičov, ktorí k nej majú vyživovacu povinnosť, vytvárajú jej rodinné zázemie a je v ich schopnostiach a možnostiach uspokojovať jej potreby. Navrhovateľka dosiahla plnoletosť, sústavne sa pripravuje na výkon povolania, jej potreby ešte nie sú na rozdiel od povinného rodiča ustálené, preto má odôvodnene vyššie výdavky na ich uspokojovanie. Odvolací súd zdôraznil, že navrhovateľka nemá okrem odporcu nikoho, kto by mal k nej vyživovacu povinnosť, preto je pri určovaní výživného možné prihliadať len na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. K ďalším odvolacím námietkam odporcu uviedol, že výživné pre plnoleté dieťa sa určuje podľa tých istých zákonných ustanovení ako pre mal. dieťa. Poukázal na to, že prídavky patria dieťaťu, preto ich nie je možné započítať do určeného výživného a pre rozhodnutie o výživnom nie je podstatné, či ich poberá povinný rodič alebo dieťa. Zároveň dospel k záveru, že medzi odporcom a navrhovateľkou preukázateľne nedošlo k uzavretiu dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok. K námietke ohľadom lehoty splatenia dlžného výživného konštatoval, že odporca získal z predaja bytu peňažné prostriedky, ktoré použil na predčasné splatenie pôžičiek, pričom výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča a nie je v záujme navrhovateľky strpieť splátky dlžného výživného z dôvodu, že odporca získané peňažné prostriedky použil na predčasné splatenie iných záväzkov ako výživného.

Ako novú obranu v tomto konaní odporca žiadal, aby súd pri rozhodovaní o výživnom neprihliadal na príjem, ktorý dosiahol v novom zamestnaní popri základnom príjme, zvýšeným úsilím na základe osobitných dohôd. Súd konštatuje, že na takýto postup nie je daný žiaden dôvod. Za schopnosti rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje; príjem rodiča predstavuje aj odmena za prácu nadčas. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že dokonca ani taká skutočnosť, akou je vznik novej vyživovacej povinnosti, nie je automaticky dôvodom na zníženie výživného pre deti narodené z prechádzajúceho vzťahu; naopak, je spojená s povinnosťou rodiča zvýšeným úsilím užiť všetky svoje deti. Súd má pri určení vyživovacej povinnosti vychádzať z reálnych pomerov, najmä príjmov rodiča, bez ohľadu na to, či ich rodič dosiahol zvýšeným úsilím. Dieťa má právo participovať na životnej úrovni rodiča a rodičia majú povinnosť vynaložiť všetko úsilie na zabezpečenie prostriedkov pre výživu svojich detí.

Súd zároveň rozhodol o výške dlžného výživného za obdobie od 1.1.2015 do 29.2.2016, t.j. do posledného dňa mesiaca, v ktorom súd vo veci rozhodol.

Výška dlžného výživného za uplynulé obdobie sa určuje rozdielom medzi súdom stanoveným výživným a výživným, ktoré povinný v rozhodnom období skutočne zaplatil.

V konaní nebola spornou skutočnosť, že odporca si svoju vyživovacu povinnosť splnil v rozsahu 8 x 150 EUR (od januára do augusta 2015). Od septembra 2015 do času, kedy súd vo veci rozhodol, odporca vyživovacu povinnosť neplnil. Za rozhodné obdobie teda navrhovateľke zaplatil 1.200 EUR

V zmysle tohto rozsudku mal odporca platiť výživné spolu vo výške 3.360 EUR (t.j. 1 x 290 EUR za 1/2015, 7 x 190 EUR za 2/2015 až 8/2015, 6 x 290 EUR za 9/2015 až 2/2016). Rozdiel medzi súdom určeným výživným 3.360 EUR a skutočne zaplateným výživným 1.200 EUR činí 2.160 EUR.

Podľa ust. § 142 ods.1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa ust. 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

V danom prípade, v zmysle zásady úspechu v konaní a vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. navrhovateľke patrí právo na náhradu trov konania proti odporcovi.

Trovy navrhovateľky pozostávajú z trov právneho zastúpenia, pretože navrhovateľku v spore zastupoval advokát.

Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Podľa zaužívanej súdnej praxe pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa treba prihliadnúť na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov, t.j. treba prihliadnúť na pomery nielen toho, koho by podľa všeobecného ustanovenia stihala povinnosť nahradiť trovy konania, ale i toho, koho majetková sféra by bola použitím tohto ustanovenia dotknutá a súčasne je potrebné zohľadniť aj okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku.

Súd konštatoval, že v danom prípade je namieste použitie moderačného práva súdu zmierniť dôsledok právnej normy (§142 ods.1 O.s.p.) upravujúcej náhradu trov konania a to podľa ust. § 150 ods.1 O.s.p.. Dôvodom hodným osobitného zreteľa je charakter tohto konania, resp. jeho predmetu, ktorým je nárok na výživné. Súd okrem bežného výživného uložil odporcovi aj povinnosť zaplatiť dlžné výživné za uplynulé obdobie, ktoré predstavuje pomerne vysokú čiastku. Súd vzhľadom na majetkové a osobné pomery odporcu považuje za dôležité, aby primárne bola uspokojená predovšetkým pohľadávka navrhovateľky na dlžné výživné a zároveň, aby bol odporca reálne schopný pravidelne plniť vyživovaciu povinnosť aj platením bežného výživného. Z uvedených dôvodov súd vyslovil, že navrhovateľke náhradu trov konania, spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom súdu, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. (§ 251 O.s.p.)